

Felvidéki Híradó.

POLITIKAI HETILAP.

<p>Előfizetési árak:</p> <p>Egész évre . . . . . 8 kor. Fél évre . . . . . 4 „ Negyed évre . . . . . 2 „</p>	<p>A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatatra czímelve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők</p> <p>Kiadóhivatal: A turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.</p>	<p>Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint. Lapunk számára hirdetések — eredeti árkában — minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.</p> <p>Megjelen minden vasárnap.</p>
---	--	---

A cseh-tót nemzetegység.

Irta: dr. Czambel Samu.

A ki figyelemmel kíséri a sajtót s tudomást vett az utóbbi évek eseményeiről, az tudja, hogy a hazai politika körében egy új jelenség merült fel, a cseh-tót nemzetegység eszméje, a mely — természetesen — első sorban a felvidéki politikusokat hívja fel gondolkodásra.

Prágában nem rég egy közművelődési egyesület alakult „Česko-slovenská jednota“ (a cseh-szláv egység) czímmel. Ez egyesületnek elnöke: Pastrnek Ferencz, a prágai cseh egyetem tanára, a tót nyelv egyik kiváló tudományos művelője, a ki a tótságot többszörösen beutazta s ott személyes érintkezései folytán sok barátot és tisztelt szerzett. Az egyesület nyílt karttyákkal játszik s mindnyájunknak módunkban van belátni az egyesületi helyiség falai közé. Évről-évre beszámoló működéséről s a magyar sajtó mindannyiszor tudomást vett arról. Cseh könyveket terjeszt a magyar tótságon, segíti a tót gimnazistákat és egyetemi hallgatókat a cseh iskolákon, elhelyezi a tót ipartanulókat a cseh mestereknél és — ápolja az úgynevezett cseh-tót kölcsönösöket („česko-slovenskou vzájemnost.“ Ez utóbbi tagjai különféle módon értelmezik. Kálal, morvaországai tanító, 1901. évi december havában felolvasást tartott Prágában a Česko-slovenská jednota egyesületében s itt a következőképpen határozta meg az egyesület teendőit:

Szükséges, hogy a cseh-szláv nemzet tót részét befogadjuk a cseh hazafias programjába és pedig iskolai nevelésünk első alapjaitól kezdve.

A népiszkolai könyvekbe, a középiskolai irodalomba, az egyetemi tantárgyak közé be kell fogadni a néptant.

A cseh sajtó foglalkozzék többet a magyarországi tót néppel, hogy a cseh nép jól ismerje a tótot.

Kívánatos, hogy a csehek sokat utazzanak a magyarországi tótságon, s hogy érintkezése

lépjének a tót emberekkel. Az így szerzett tapasztalatok alapján állapítandók meg a további teendők.

Kálal a „cseh-tót kölcsönösöket“ a gazdasági térre is kívánja kiterjeszteni. Ezt mondta ugyanis:

Kétféle módon vihetjük be a tótok közé a cseh kultúrát: a szellemi művelés alapján és nemzetgazdaságilag. A mi az elsőt illeti, — lepjük el a magyarországi tótságot cseh újságokkal, könyvekkel és naptárakkal. Szükséges, hogy a magyarországi tótságon cseh könyvkereskedés alapíttassék, a melynek az lenne a feladata, hogy a tót olvasókat cseh könyvekkel lássa el, „mert a tót könyv kevés, nem elégíti ki a keresletet.“ Kívánatos, hogy a tótok közé intelligens cseh emberek települjenek, még pedig orvosok, ügyvédek, lelkészek, tanítók . . .

Sőt Kálal még tovább megy, kijelenti, hogy a tótságon cseh színelőadásokat, cseh felolvasásokat s cseh koncerteket kell bevezetni. A cseh kulturának azonban a leghatalmasabb támasza szerinte az volna, ha a magyarországi tótságon egy jól szerkesztett cseh nyelvű újság alapíttatnék. A csehek nemzetgazdasági feladatát pedig így írja körül:

A tótságot járják be mint vándortanítók a cseh gazdasági tanintézetek igazgatói. A kivándorló cseh parasztok és iparosok települjenek le a tótok között. A cseh gyárosok értékesítsék tőkéjüket a magyarországi tótságon . . .

Magától értetik, hogy itt a főkérdés az, vajjon a cseh nemzet vezérei egyet értenek-e a Česko-slovenská jednota kitűzött céljaival s vajjon Kálal úr programja komolyan vehető-e?

Nem e kérdésre akarok felelni e pillanatban. Engemet mindenek előtt az érdekel, hogy mi indítja a cseheket arra, hogy beleavatkozzanak a tótok dolgába, s miből merítik az erkölcsi jogot ahhoz, hogy a magyarországi tótok nemzetiségi életviszonyaira befolyjanak?

Ez utóbbi kérdésekre nagyon világosan adják meg a feleletet Csehországból.

Ez év elején a Česko-slovenská jednota

a prágai főiskolák hallgatói részére diák alosztályt alakított. A prágai „Čas“ (1/21), a cseh realisták közlönye, a következő sorokkal kísérte e hirt: „A diákok nagyon érdeklődnek az ügy iránt s reméljük, hogy a cseh nyílvanosság is őszinte szimpátiával fogja üdvözölni e diák alosztályt a Česko-slovenská jednotának, a melynek az a célja, hogy főleg az Alsó-Ausztriában és a magyarországi tótságon lakó népünk szellemi életét fejlessze.“

Még világosabban nyilatkozott a fentnevezett cseh lap („Čas“ VI.20.) azon alkalommal, a mikor Wlassics közoktatási miniszter visszautasította a tót nemzetiségi képviselőnek egy tót gimnázium iránt benyújtott határozati javaslatát, szemükre vetve a csehekkel való barátkozást. Akkor írta a „Čas“:

„Úgy látszik, a magyar kormány nagyon fél e három szóból: Česko-slovenská jednota (Cseh-tót egység!) Feltesztük, hogy Wlassics miniszter a forgalomra gondolt, nem pedig az igazságon nevé prágai egyesületre, a melytől bizony nincs mit félnie, mert a cseh közönség eddig keveset gondolt vele. Wlassics kifogásolja, hogy a Česko-slovenská jednota egyesülete azon az állásponton áll, hogy a tótok és csehek egy és ugyanazon nemzet fájlag, nyelvéleg és kulturailag, mi kijelentjük, hogy az egész cseh nemzet azon az állásponton áll!“

A dolog tehát — világos.

A csehek a tótokkal való nemzetegységre törekednek s maga dr. Rieger László Ferencz is, 1900. évi decz. 15-én felolvasást tartván a prágai Szláv klubban a „Szláv eszméről“, a többi közt ezt mondta a cseh-tót viszonyról:

Safarik és Kollár lelkesedtek a cseh-tót egységért s ez egység a csehek és tótok rokonságában találta természetesen alapját, mert hiszen a csehek és tótok valóban egy nemzetet képeznek, csak szójárásai eltéréseiről lehet szó.

Mindenestre kettőn áll a vásár. A csehek erőlködése okvetlenül kárba vész, ha a tótoknál visszhangra nem talál s ezen esetben a legutóbb felmerült új politikai tünettel, a cseh-tót nemzetegység eszméjével, — kár lenne foglalkoznunk.

. . . Csak hogy a dolgok másképp fejlőd-

A „FELVIDÉKI HIRADÓ“ TÁRCZÁJA.

A Rákóczy-korszak Turóc-megyében.

Irta: Bráz Béla.

(Folytatás.)

Ez alatt Lipótvár ostroma sikeresen haladt előre. Révay Imre vítésvárcéért ezredessé mozdított elő. (Obsterséget konferált nekem a méltóságos generális) s az említett 3 vármegye Commandansáwa nevezetett ki. Október 7-én levelet küldött a megyéhez Lehoeczy Imre hadnagya által, kit előszóval is felhatalmazott bővebb információt megtelevé végett. „Mint hogy Beresényi nemes Turóc, Árva, Liptó 3 vármegyebeli hajduságot Commandom alá adta s obsterséget konferált nekem, a portabeli hajduságot megyéjéből kikergetőv utánam indítsa s Leopold alá kiindítsa.“ Irja, hogy Beresényi haragszik a megyére, s fájna neki (Révaynak), ha a megye ellen katonai executiót kénytelenítették küldeni azon esetben, ha a megyei nemesség s hajduság a lehető leghamarább nem jön. Kéri a megyét, hogy a tisztokról s fizetésükről gondoskodják „kik éjjel-nappal elég nyomortárságot szenvedvén szegény háznák szolgálattába kénytelen esnek.“ Ugyanessak sirtőket felhívást intéz a megyéhez nov. 3-ról. Révay bár több-

szőr sirtette a megyét, eddig sem portális hajduság nem állítottat ki, a nemesség pedig nagybörzést haza szökött „az urak közül és eleitől fogvást nem insurgáltak lovassokat nem praesentáltak, sem Lehoeczy hadnagya sem a hajduság nem jön leopoldi táborába, itt nem vagyunk játékban, ha nem jön s nem küld a megye katonaságot, azonnal megye az executio.“ A megye ígért, de ígértét nem váltotta be. Miért? Általános volt a hit, hogy a fejedelem békét kötend a bécsi udvarral, a külföldi sponzorok közvetítésével s ebből terjedt el ama vélemény, hogy a mezei hadak oszlani fognak s hogy a megyék már nem igen bugdokolnak a katonaság kiállítására iránt megmagyarázható a nagy teherrel s az ebből származó elszegényedésből. Több mint két évtized folyt le a Tökölyi-féle felkeléstől s ez időtől a nemes ember alig tette le a kardot, de pénzpen segítsége is igénybe volt véve a hosszú harez ideje óta emiatt a földművelés elhanyagolva a kereskedés megakadályozva. Láttuk Beniczky leveléből azt is, hogy a lázítók egyenesen a háboru tovább folytatása ellen működtek, sőt ebben keztek jársozni a főispán is, sőt Beniczky Márton is meggyászolta a megye szigorú fellépéséért, „tulmenő hazafisággért.“ Mi volt ennek következménye! A Rákóczy iránti hűség s bizalom kezdett alább szállni, különösen akkor, midőn a megye a császár kir. békebiztos Okolicsányi Pál karjaiba vetette magát s kegyes pártfogóságért eszedezett.

Béke alkudozások.

Rákóczy a haza boldogulását szem előtt tartva, természetűi hajlamánál fogva a békét mindig óhajtotta, s hogy ez nem sikerült neki, oka a bécsi udvar megre magartartásában keresendő. Rákóczy elment béke alkudozásaival a lehetőség határáig, míg a haza szabadságának érdeke volt közokára téve. Sajnos tapasztalta azonban, hogy a bécsi udvar részéről tett garantíciók soha sem érvényesültek s ez volt fő motívuma a háboru folytatásának s ezzel kapcsolatosan a magyar francia érdek közöség.

XIV. Lajos francia királynak érdekében volt, hogy a felkelő magyarokkal az ősszekötöttet fenntartsa, illetve, hogy a magyaroknál támogatás ígéréte mellett az elégedetlenség fokozza. Tudjuk a történetből, hogy midőn Rákóczy a szabadságért fegyvert fogott, egyidejűleg kitört a viszály a francia s a bécsi udvar között a spanyol török örökösödési ügyben, magával hozta a spanyol örökösödési háború.

A francia érdek hozta magával, hogy XIV. Lajos Rákóczyt támogatva, hogy így Lipót király megosztván hadseregét, kevesebb erélyt fejthessen ki a franczák ellen.

Rákóczynek azonban mindig őszinte szándéka volt a háborút az ország javára befejezni, de tudta tapasztalásból, hogy a béke érdekében adott garantíciók a bécsi udvar sohasem tartotta meg s így a békében nem nyughatott meg, csakis a külföldi fejedelmek sponzorainak

nek. A cseh-tót nemzetiségnek máris sok híve akadt a tótknál. Vannak lelkes szövívei és közönlői. . . Mindezekről kell, hogy legyen tudomása a magyar publicisztikának, de — úgy látszik — kicsinyli az ügyet.

A cseh-tót nemzetiségnek igenis vannak hívei a tótok között s egyre szaporodnak azon fiatal tótok apostoloskodásuk révén, a kik a szakolcazi „Hlas“ című haviszemle körül csoportosulnak s a kik nagyrészt csehországi és morvaországi iskolából kerültek ki; de vannak hívei az őregbét tótok között is, s kiváltképpen a lutheránusok között. A többi közül kiválkik Salva Károly nyomdatulajdonos, könyvkiadó, író és szónok, rendkívül agilis ember, a ki testestül-lelkestül híve a cseh-tót nemzetiségnek s a ki, nem törődve nagyszámú tót kiadványai sorsával, bármely alkalmas pillanatban kész volna elfogadni a cseh irodalmi nyelvet és a cseh irodalmat. 1901. évi május hó 12-én Prossnitzban, Morvaországban felolvasást tartott a tótok nemzetiségi viszonyairól, még pedig a Cseko-slovanská jednota „tót estéjén.“ Elpanaszolta, hogy a tót intelligencia „pusztul és elmagyarosodik“ s ez alkalmából a következő kijelentést tette:

„Ez okból arról vagyok meggyőződve, hogy mi, a kik a Csehországban, Morvaországban és Sziléziában lakó szlávokkal egy egyetlen cseh-tót nemzetet képezünk, hogy mi magyarországi tótok, miután Magyarországban az önálló fejlődésre nem számíthatunk, nemzeti jellegünket csakis a cseh-tót kulturális egységben őrizhetjük meg.“

A felolvasó elterelte a „legszorosabb, a legkiváltságosabb“ cseh-tót kölcsönösséget“ s kijelentette, hogy mind a cseheknek, mind a tótoknak köteleességként törekedniük kell a kulturális egységre. A prágai „Hlas Národa“ (V.18.) szerint, a melyből a fenti sorokat idéztük, Salva nagy hatást keltett felolvasásával a hallgatóságban, különösen a cseh-tót nemzetiség hatalmuk hangzatosával.

Habár a Cseko-slovanská jednota működése új keletű, Kálat, a cseh-tót nemzetiségre irányuló mozgalom egyik vezérére, a folyó évi februáriusi „Slovanský Prahed“ ben már következő módon számolhatott be a működés eredményeiről:

1. A cseh könyvek és hírlapok folyton nagyobb számmal vándorolnak a tótságra. Folyton érkeznek levelek a tótoktól, a melyekben cseh könyveket és hírlapokat kérnek. A tótságra irányuló cseh kultúra folyton növekszik;

2. Jelenleg a magyarországi tótságon a következő tót lapok propagálják a cseh-tót kölcsönösséget:

közvetítése mellett. A béketárgyalások még az 1704. év őszén Selmeczen kezdődtek, hova a császári békekövöket — valamint a külföldi fejedelmek is követjüket küldék s hová Rákóczy is személyesen elfűtt. Rákóczy részéről két feltételt adottat elő: 1) a külföldi fejedelmek kezességére; 2) Erdélyország függetlenségére. Ez utóbbi feltétel mellett azonban a béketanácskozás meddő maradt. XIV. Lajos értesítvén a béketanácskozásról, mindent elkövetett — illetve igért, hogy Rákóczyt a békeajánlattól eltérítse, mert ellenesben koezkatáztatva lett volna az örökösödési háború sikeres kimenetele. Rákóczyt csak ezúttal havonta 50 ezer lívra ajánlott a háború folytatására. Áttérve megének históriájára, említett, hogy a megye Okolicsányi Pál pártfogását kérte Rákóczytól. Okolicsányi Pál tótrónai bírtokos nemes (neje Rakassányi Zsuzsanna) és k. békebiztos volt a bécsi udvar s Rákóczy között, s mint ilyen befolyásos s tekintélyes ember volt. Ő kérte tót a megye, hogy a selmeczi concursuson járjon közbe a fejedelemtől, hogy a megyei nemesség bocsátassék haza. Okolicsányi Pál 1704. okt. 31-én Selmeczről írja a megyének, hogy e tárgyban nem ugyan a fejedelemtől, de Bercsényivel értekezett s talán a nemesség haza is bocsátatik (ha a béke megkötetik). Udvarol a megyének, hogy szolgálatáról megemlékezett s azon lesz, hogy tehetségéhez képest szolgálatait mindig a megye érdekében elmozdítására fordítsa s a sokat nyomorgott haza békességét elvárja, jölehet vannak, kik fáradozásait hálátlansággal viszonozzák. Erre a megye azt válaszolja Okolicsányinak, hogy kénytelenitiek Beniczky Márton uramra nehezíteni, de Beniczky Márton szépen s emberlil menti magát.

(Folyt. köv.)

„Hlas,“ a fiatal tótok haviszemléje Szakolczán;

„Ludov Noviny“ Turócz-Szt.-Mártonban;

„Dennica“ Tiszolczon;

„Cirkevni Listy“ Liptó-Szent-Miklóson.

Ezen adatok eléggé bizonyítják, hogy a cseh-tót nemzetiség eszméje kibontakozott már az embrióból s elég életerőről tesz tanúságot. Ép azért érdemes, hogy vele tüzetesen foglalkozzunk. Nem szándékom „Rendört!“ kiáltani vagy az őrdögöt feketébbnek festeni, mint a milyen. Javaslatokkal se hozakodom elő. Földatamat szerény erőmhez mérten és szerényen szabtam meg. Össze akarom hozni a kérdésre vonatkozó adatokat; a többi a publicisztikára és a hivatásos politikusokra bízom. Egyedül a célokat tehat az, hogy a kérdésre fölhívjam az illetékes tényezők figyelmét.

Az idevágó anyagnak könnyebb áttekinthetése céljából külön szölok:

A cseh-tót nemzetiség multjáról és jelenéről általában;

A cseh-tót nemzetiségről közművelődési és politikai szempontból;

A cseh-tót nemzetiség ellenszereiről.

Tanulságok.

Szegeden egy német lap szerkesztőjét hat havi fogházra ítélte el minap a sajtóbírósg, mivel egy közleményben (költői formában) a magyar nemzetet gyálázta, ellene igazgató. A tárgyalás során rendkívül aggasztó tünetek jutottak napvilágra. A délvideki svábok között — szavahihető s eskü alatt vallott tanuk állítása szerint, — a magyarellenes mozgalom már annyira tért foglalt, hogy már 1848-nak megismétlését is emlegetik, a mikor majd ők is a magyarok ellen fognak harcolni. Mi ez? Bevallott előkészítés a forradalomra, az 1848. évi rémnapok újiból való felidézése, a ráczok, az oláhok, a szászok, a tótok kegyetlenkedéseinek újabb előkötésére! Es ez a veszedelmes, ez a gonosz szellemű kétes existenciák terjesztik elő a svábok és nyomtatott betűvel az eddig jöndulatu, hazafias sváb nép között, — sőtét existenciák, a kik a kenyérkereset céljából vállalkoznak e nyomorult munkára. És ha egyszer-másszor lurokra kerül ilyen gyászalak, mint most Korn szerkesztő, úgy néhány havi állami fogházra ítélk, ahonnan mint nemzetiségi martír kerül majd elő s tovább merítget azokból a pénzforrásokból, amelyek rendelkezésre állnak. Pedig a nemzet békéjét, a haza jövőjét veszélyeztető igazgatás nem kellene politikai vétésnek, hanem diflamáló bűnnek minősíteni, amelyért súlyos büntet jár. Jól tudjuk, hogy a törvény másképp rendelkezik. Am ez a törvényt meg lehet, sőt meg is kell változtatni a haza, a nemzet érdekében. A sokfelű nemzetiségi hadra mind bátrabban s bátrabban emelgeti fejét, s gyávasságunk névze nyugalmunkat s békéttérünket, merészsége már erőszakos, nyílt támadásra ösztönöl. S miért? Talán, mivel bántják a nemzetiségű hazánkban? Dehogy is bántják, — szó sincs róla! Hisz ugyancsak az említett sajtóbírósgai tárgyalás alkalmával kiitt az is, hogy a Belsőházi francia telepeinek egykor tiszta francia nyelvű névelül nélkül — elmagyarosodott? Dehogy! Elsváhosodott, elnémetesedett. Ime, ez az u. n. erőszakos magyarosításnak egyik — ellenbizonyítéka. S hány oláh falu van Hunyadban és a Székelysége, amely régekte magyar volt! És hány község tódosított el a felvidéki magyar-tót nyelvhatáron! A multnak súlyos mulasztásai ezek a magyar kormányok, a magyar társadalmak, az egész magyar nemzet részéről.

Jól mondta egyik orsz. képviselőnk — Rákosi Viktor — a képviselőházban, hogy ezen országban csak egy nemzetiségűtől ülnökök: és ez a magyar. Ez igaz! Hiszen a nemzetiségek lakta vidékeken csak amolyan megtűrtfélének tekintik a magyar embert, — a ki pedig német, tót stb. nevet magyar névvel eserlél, hogy a magyar nemzetesthez való szoros hozzátartozásának érzelmét ezzel is dokumentálja, azt az utolsó újságírókének is büntetlül gúnyolhatja, becsémélheti a nemzetiségi sajtó hasábjain, bármi állása vagy érdeme legyenek is neki a magyar közélet terén, — mert hisz a gonosz butaság ellen eleddig még nem alkottak törvényt hazánkban.

Vajon meddig tart még ez a mi bűnös, öngyilkos titéletünk? — Az országházában tagadják némelyek a nemzetiségi kértlés létezését, künn pedig az országban, a nemzetiségek lakta vidékeken vígan foly a nemzetiségi aknamunka. — Mintha csak még volnánk babonázva! Nézzük csak, mik történnék itt Turóczmegyében!

Föllép két nemzetiségi képviselőjelölt, a kik nem érve be a tóttjúk „szavazók voksával, magyarul, németet, zsidót s mindenkit, a ki valamely nemxusból volt velük, korteseik által kényszeríteni akartak s egyes esetekben kényszerítettek is a határozottan hazafiatlan cselekedet elkövetésére s a kivel szemben ez nem sikerült, azt kegyetlenül bojkottálták. Egy csomó ember elvesztette így keresteték egy részét s a — magyarság? Talán bizony azon igyekszik, hogy ezt a vesztéséget, az érdekeltek pártolásával, néméleg kipótolja? Szó sincs róla!

De menjünk tovább! A turóczi megyei képviselőválasztások alkalmával a „Tátrabank“ s a „Sporitelna“ emberei vitték a főkeresek szerepét, s nem volt az a talu, amely ezeknek invariációját megkímélve maradt volna. Való tény, hogy ezen pénzintézetek emberei nyomást gyakoroltak a szavazattal bíró emberekre, hogy őket a tót propaganda szolgálatába kényszerítsék. Pedig hát az ekes című Sporitelna voltaképpen Takarékpénztár volna, mert magyar ember alapította magyar pénzzel, s úgy a Sporitelna, valamint a Tátrabank is túlnyomóan magyar emberek pénzzel dolgozik, — amit számszerint is ki fogunk legközelebb mutatni. Azt lehetné már most valamely naiv ember, a ki ezeket olvassa, hogy ezen két pénzintézet magyar részvényesei — az illető tisztviselőket politikai szereplésükért kérdőre vonták, s hogy a magyar betevők százezreket kitevő bététeiket ezen intézetektől visszavonták s hazafiasabb pénzintézetek gyűlöletötözöt őrizétre bízták. Nos lát ilyen sem történt! A tisztviselőknak hajuk egy szála sem görbült meg, az intézetek pedig vígan folytatják tót nemzetiségi akciójukat — magyar emberek pénzzel!

Bizony nem jól esett mindezeket elmondani, de elváltat feladatunkat teljesíteniük kell. A hazafias közdelemben nemcsak nekünk, a sajtó, a nyilvánosság emembereinek, és nemcsak a magyar tisztviselőknék, hanem minden egyes magyar érzelmi embernek részt kell venni szöval és tettel. Mi csak a nyomtatott szö gyűgyeire küzdhetünk, mi csak őrt állhatunk, mi csak írt-hetünk s buzdíthatunk, — de a küzdelemnek ez a része mégis a nehezebbik, méltán elvárhatók tehat, hogy minket tettekkel támogassanak abban az értelemben, a hogy ezt itt vázlatosan kifejtettük, a hogy azt már oly sokszor elmondtuk. — Ha pedig minden a régióban marad s magyar társadalmunk ezentúl is oleső szöval, sőt olykor még kevesebb is beéri, intő szövalainkat pedig csak annyiban megiszvleli, a mennyiben kényelmét nem zavarják: még Kassandra jövendő látásával sem kell birunk, hogy a következményeket apróra megjösolhassuk.

A liptói magyarság mozgalma.

Thuránszky Zoltán liptómegei nagybirtokos kezdeményezésére mozgalom indult meg egy „Magyar Párt“ szervezése érdekében.

Az idevonatkozó felhívás szöszzerinti szövege a következők:

„Felhívás. Liptóvármegye hazafias közönségéhez. Kötelességet vállunk teljesíteni, midőn jelen felhívást útnak indítjuk. Megyénkben a magyarság fölünye veszélyeztetve van, az utolsó évek tapasztalatai bizonyítják, hogy egy a községi, mint a megyei, sőt az országgyűlést képviselő választásoknál tért visszöttünk.

Nem valóhatunk azért egy országos magyar politikai pártot sem: de azon pártbarczokat ítéljük el, melyek szöförgöcsölva megének közönségének magyar érdemű elemét, módot nyújtottak hazánk ellenségeinek a térfoglalásra.

Bármily tödvös volna is, nem állhat hatalmunkban, hogy ezen forszalkotásokat, egyenetlenkedéseket, melyek keserű gyűlölettel még egyre érlelik, megsemmisítessék: de módot kell találnunk, hogy a magyarság ügye eszök daczára, sőt ezek ellenére is veszélyeztetve ne legyen, — s ezt a „Magyar Párt“ megalakításával fogjuk elérni, — melynek hivatása és célja lesz, hogy a magyarságról folytatott közdelemben megének minden hazafias polgárát egyesítse. Vamelyor országos magyar politikai pártból való tartozását senki akadálynak nem tekintheti, hogy a „Magyar Párt“ tagjává legyen, mert célunk, — egyszerűsind jellege, — minden magyar politikai pártnak! — De a külfölség az, hogy míg az ország túlnyomó részben magyar, addig megénkben a magyar érzelmi értelmiség a lakosságunk számszerint csak csekély százaalékot teszi. Mi tehát ezen különleges helyzetünk által indokolt speciális megyei magyar pártot akarunk alakítani, mely sem az országos magyar politikai pártokat, sem az azokhoz tartozókat, mint ilyeneket érinteni nem akarja, de a mely az ezen pártokhoz tartozók között is olyan kapcsot képezzen, mely minket a pártbarczok közepette is összetartson, — mely távol tartson minden pártot a hazafiatlan, magyarellenes elemekkel való és mindig a magyarság áldoztatásával járó szövetezéstől, a magyarság ügyét minden irányban diadálra vezesse. Átjátnk meg tudták övni a magyarság fölünyét, legyenek mi is hozzájuk méltók, ne térjünk el mi se nyomdokaiktól. Reméljük, hogy felhí-

vásunk minden hazafias érzelmű polgár szívében, átérezve törekvésünk jogosultságát, — visszhangra talál, s nem engedve, hogy igyekeztünk a közönyt vagy rosszakarat szírián hajótörést szenvedjen, a „Magyar Párt” — megtartandó alakuló gyűlésen megjelenik, hogy kivége részét a küzdelemből.”

Ugy halljuk, hogy ezt az ívet már vagy 15-én aláírták, de a szervezkedés gyűlés idejéig még nem tüztek ki. Összintén megvallva, mi ezt a mozgalmat nagyon is vögyes érzelmekkel figyeljük, mert nézetünk szerint ott Liptómezőben, mint az egész Felvidéken nemcsak társadalmi, hanem politikai tömörülésre is kell törekednie a magyarságnak, ha a töt nemzetiségi törekvésekkel szemben győtes akar maradni. Mert hát mi célja, mi haszna lesz annak a liptómezői „Magyar Párt”-nak, ha épp a döntő percekben politikai frakcióra szerte-szerte hullik s ezzel a tötök embereit segítik olesó győzelemre, amint ez az utóbbi választások alkalmával is történt? Lapunknak nem kenyere a pártpolitika, de azért mégis azt kérjük, vajjon esakugyan nem sorakozhatnak-e az egész Felvidék magyarsága azon politikai zászló alá, a mely ez idő szerint és hisszük, hogy még igen sokáig, az egyedüli, amely a magyarságot itt a Felvidéken győzelemre segítheti, — értjük a szabad-elyvüpart zászlaját?

HIREINK.

— **Olvasóink figyelmébe ajánljuk jeles munkatársunk, dr. Czambel Samu rendkívül érdekes tanulmányát, a „Cseh-töt nemzetiségység”-ről, amelynek közlését lapunk mai számában kezdjük.** Ezen most megkezdett cikksorozatunk behatóan és tanulságosan tárgyalja ezt az aktuális kérdést, s hogy tudós szerzője hivatva van hozzászólni e dologhoz, az úgy hisszük, külön bizonyításra nem szorul.

— **Személyi hír.** Lapunk szerkesztője, Berecz Gyula kir. tanfelügyelő, a múlt héten elcsin a horvátországi Daruvarra utazott el, a hol 1—2 hétig fog maradni. Szahadságának többi részét valamelyik tátravidéki furdőben fogja fölteni.

— **Áthelyezés.** Szőke Béla helybeli esendőtöladnagy, aki még csak rövid ideje volt városunkban, Aradra helyezeitelt át hasonló minőségben. Magyar társadalmunk egy rokonszenves tagját vesztí el benne.

— **A F. M. K. E. közzgyölése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, Selmeecz-Bélabánya szab. kir. bányaváros tanácsától a városrészt meghívást kapott, hogy ez évi közzgyölését a város falai közt tartsa meg. az igazgató választmány Selmeecz-Bélabánya város törvényhatóságának ezen szíves meghívását köszönettel elfogadván, elhatározta, hogy az egyesület 1902. évi közzgyölését a ugusztus hó 26. és 27. napján Selmeecz-Bélabánya szab. kir. városban tartja meg.

— **Vadász szerencse.** Rutka vadász szerencsés volt báró Révay Gyulának, ugyanis Kántor Katovasz-kala nevű szikláján egy 2 méter és 20 cm. széles kőszáli sast és egy teljesen kifejlett sasfőtöt ejtett zsákmányul. A hatalmas állat épen egy közepes nagyságú özet hozott fiának, mikor a báróné lővése leterítette.

— **Uj ügyvéd.** A beszterezébányai ügyvédi kamara dr. Ferdinandy Béla ügyvédet Turóczszentmárton szék helyhely az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

— **Éskövü.** Skultéty István kir. ügyész, a beszterezébányai kir. ügyesség vezetője, a napokban vezette oltárhoz Fröhlich Ilonka urölgyvet Nagy-Mihályon. — Sok és tartós boldogságot az új frigyhez!

— **A kalocsai érsök uj alapítványáról** értesítik lapunkat Arvárból. *Császká György,* kalocsai érsök még szépesi püspök korában a határszéli Turócsban lányiskolát és Kisdodovót létesített. Ez a két intézet az irlagalmas növekedés vezetése alatt magyar nyelvvelé érdemeiket szerzett. Arvában a hazafias szellem ápolása és a magyar nyelv terjesztés körül. Hogy ezen iskolák további sorsa biztosítható, e hó 28-án Csillaghy József főispán vezetésével árvaügyei küldöttség tiszteletgel az érsöknek, amlynékné Bulla György az alispán. Alpáry Lajos kir. tanfelügyelő, Matyuga Émil fozsolgábró, Vjeha Péter alsó-közmű és Zostyák József turócsbani plebánok, valamint Molitoris turócsbani városbíró voltak a tagjai. Császká érsök szívesen fogadta a küldöttséget és Csillaghy főispán felkása zavaira az említett iskolák járvára 20.000 koronás alapítványt tett. Az érsök élénken érdeklődött Árvaügye kulturális viszonyai iránt s örömmel hallotta a vármegye tanfelügyelőjét, hogy a magyar nemzeti kultúra e határszéli, tisztán tötök lakta vármegyében is gyökeret vert.

— **A cseh-töt egység eszméinek terjesztési módjáról.** Legutóbb a sasvári szövetkezet boljában vásárolt „kolínska kava” esomajagban találtattott ily irányú filzet. Címze: mali drotkavara, a kis drótkások. Hogy fogalmunk legyen ezekről, közöljük a bevezetést: „Szepesges a mi kedves cseh-töt hazánk. Földje kővörös, termékeny, lakossága szorgalmas. E hatalmas királyság fölötének megteremtője, a nemzet erejének támogatója jelenleg a kereskedelme. Morvaország virágzik, a széles Szilézia örömtünkre növekszik; csak egy tagja a szláv rokonságnak, a nekünk oly drága szivünkhez oly közeli — drága tötökünk beteg. Lelke arany, teste kő. Aki széles hazánkban dudolja a cseh szóliart: „Hol az én hazám, a véres véréjétkkel megszerzett, a szenvedéseket nyugváltott, melyet Isten az elődökre bízott, melyet a kard oltalmazott, este megmivelt, drága nekem szülő-

földem”, az mindenekelőtt a töt, ez a megnyomorított fia az égbe nyúló Tátrának.”

— **Hallatlan árákat** fizetünk itt Turócz-Szent-Mártonban a legközönségesebb élelmi cikkekért. Igy pl. az uj burgonya kilogrammjáért már hetek óta 24 fillért szednek az illető kereskedők, holottan sokkal szebb és jobb árúnak kilogrammjáért 8 filléret mérk a budapesti vásáresarnokokban, nagyban véve pedig még ennél is olesóbban kapható. Körülbelül így vagyunk a baromfi-fal is, gyümölcsre pedig még csak gondolni sem merünk ilyen tájt. — A fogyasztási szövetkezeteknek minden bizonyvány vannak árnyoldalaik is, de hogy a vevőtől 100—200—250 % hasznót szoroljanak ki oly élelmi cikkekért, mint a minő a burgonya, ezt mégsem teszik, s ha az a réz sürgötött heti vásárt nem titi hamarosan nyelbe a községy előjárásig, úgy nem marad egyelőre hátra, mint hogy mi turócz-szent-mártoniak is a szövetkezet eszméjét foglalkozzuk, azt mielőbb megalkalítsuk, hogy ettől a hallatlan zsorolástól megszabaduljunk.

— **A „Nagy-Oseposény és vidéki gazdakör”,** alapszabályait a m. kir. földművelésügyi miniszter f. é. 51.457. sz. a. a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Nyári mulatságok.** A helybeli önkéntes titöltegyület többször elhalasztott nyári mulatságát ma d. u. tartja meg a „Sztirányá”-ban. Kedvezőtlen időjárás esztében jövő vasárnapon tartják meg ezt a mulatságot. — A rutka főmühelyi mulatságot, mely évről-évre szebb s kedvesebb szokott lenni, vasárnap fogják megtartani. Kívánjuk, hogy az időjárás is kedvezzen a mulatni sze retöknek.

— **Oszoazi Határör** ezimén uj hetilap indult meg Csacán Dr. Wix Mór szerkesztésében. Hogy volt-e, van-e szükség oltan erre a lapra, nem tudjuk, de hogy nemzetiségi megyékben egy magyar lap elég lenne, ez körülbelül bizonyos, mert ez az egy lap aztán így is lehetne, amit a mostani vidéki magyar lapokról nem lehet mindig mondani.

— **Egy különös szedőgő** leleplezéséről kaptunk hírt. Trencseny megye Pruzsina zsidó hitközségénél mintegy három éve egy *Moldoványi* nevű kántor működött. Mivelt embernek ismerték és felette büszkék voltak rá. Moldoványi sokat járt el a postahivatalba, a hol a múlt héten aztán hat darab 1000 koronás utalványt esempéztett be a pénzes utalványok közé és a saját nevére *Budapestre, poste restante* ezimete. Másnap filz is utazott a fővárosba, hogy az utalványokat átvegye. A budapesti postahivatalnál azonban gyanusnak látták a dolgot és Moldoványit felhívták, hogy a pénz átvevétel végett jelentkezzék delután. Közben a pruzsinal postahivatalhoz kérdést intéztek, mire a eszlás esaklamer kiderült. Moldoványi ennek nesztét vehette és nem is jelentkezett, hanem haza utazott. A vasutnál a esendőség elfogta és e treneséni ügyészséghez kísérté. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy Moldoványi, a zsidó kántor és a metsző nem is zsidó, hanem valamiok *katholikus pap volt,* ki áttért az evangélikus vallásra.

— **Az időjárás** néhány igen meleg nap után kedden zivatárosra, esőre fordult, aminek jó hatása volt vetéseinkre és összes mezei terményeinkre. Csütörtökön kisebb lett a légneműs, a levegő lehült s a nap csak közbe-közbe bujt ki a sötét felhők közül. Ez a hűvös idő aztán tovább tartott. — A felső járásban itt-ott jéges is volt a zivatar alkalmával, amely kisebb-nagyobb kárt tett a veteményekben.

— **A pozsonyi mezőgazdasági orsz. kiállításra** serényen folynak az előkészületek. Az oltidi jelentkezők után itölve ezen kiállítás első főcsoportja fogja ezuttal is a leglátványosabb részét képezni a kiállításnak. Orvendetes jelenség, hogy Turóczmezőben, habár a közönten kívül esik, a kiállításhoz állatok számát tekintve, az első kiállítók közé fog tartozni, s erősen hisszük, hogy minőség tekintetében sem maradnak el szép piacuzzi teheneink, iszömbök, bikák és borjúink versenytársak mögött. Megyénköl eddig b. Révay Gyula kis-selmecei uradalma 5, s a Turóczmezei gazdasági egyesület 52 előállott jelentett be.

— **A megkerült aranygyöngy.** Felezán János tötprónai legény vidáman lepegetett hazafelé. Nyilván szíve választóttjától jött, mert aranykarikagyűrűjét még akkor is forgatta az ujján, mikor egy keskeny bürtn áthaladt a patakban. Vesztőre tette s széles jó kedve egy pillanat alatt szomorúra fordult. Karikagyűrűjét valahogyan eltejtette, s bár reggelig kereste lámpásvilág mellett, csak nem bírta megtalálni. A patak vizét is leveztették s át meg átkutatták kavicsos ágját, mind hiába! Harmadnapra egy szegény anyóka a lábát mosogatta a patak partján, s ennek szemé keresés nélkül is megakadt a gyűrűn s nagy örömmel vitte el a búsuló legénynek. A derék asszonyunk Felezán Jánosné a nevé.

— **Ebkiállítás.** Figyelmzettünk valamennyi eb, különösen *vadászbuldogokat,* hogy t. é. szeptember hó 7—21 ig tartandó Országos-kiállításn Pozsonyban 2 napon át az „Orsz. Magyar Ebtenyésztési-Egyesület” Gromon Dezső államtitkár elnöksége és Buzzi Géza, Felix együleti titkár vezetősége alatt ebkiállítást, valamennyi fajtanak ugyanott és szép kitűzött kiintétesek mellett fog tartatni. Emelőfogva aki kiállítást öhajti, értesítse mielőbb az ebek mennyiségét és azoknak fajtaját a „Magyar Vadász” vadászati lap szerkesztőségét (postafiók 37. Pozsony).

— **A szegény ember tehenei.** Liptó-Szent-Miklós-íriák, hogy Katka János árvaügyei szegény parasztember nemrég takarmányszüke miatt két tinójt és egy tehénkjét eladta körülbelül ötszáz koronáért és elége-

detten iparkodott Liptó-Szent-Miklósban keresztül hazafelé. Utközben egy ismeretlen töt atyái szegődött hozzá és beszéde elgyedvén, ismeretséget kötöttek. A mint mentek az utézan, az ismeretlen a koesi-utony egy jól megtömtt bugyellárist fűdözött fel, a mit felkapott és titkoldva felhívta a jámbor Katkát, hogy „a marhák árán és a talált pénzen osztozzanak meg. A talált bugyellárist tartalmát persze óvatosságból egyik sem merte megmüzni, mindhogy osztozások vásár levén, egysen jártak arra felé. Az osztozkodásra néhol hamar megegyeztek. Betörték egy koresmába, a hol az ismeretlen azt az újabb ajánlatot tette, hogy látatlanban osztozzanak meg; Katkák legyen a talált tömött érszény és ezért adja eszerbe a marhák árát. Katka ráállott, örült a eserének és jökdéltvén ittak. Az ismeretlen esakhamar valami ürügyvel eltávozott és tölbe vissza sem tért. Katka János megvona a várakozást, oltavosan elővette a tömött bugyellárist s ekkor sirva látta, hogy az esak értéketlen papirokat tartalmaz. A furtankos esalót, a kinek társa is van, körözti.

— **Rajezöfurdó** vendégeinek első oltavos névjegyzéke 109 vendéget mutat ki, a kik közötti van is akad, a ki Barlomból, Bőcsből, Zürichből, Párisból, Krakkóból, Szent-Pétervárról való. Zöredelmének ez a kies furdó, tömgezebbeni átozásokkal ha csak szórakozás céljából is.

Szerkesztői üzenetek.

— **„Delvidék”,** Verseez. A lap küldése iránt intézkedünk. Ödözöl! — **Az én srom.** Vessét csak ritkán közlünk és csak akkor, ha aktuális. A halállal, sírással és temetélvel való körtözés azonban nem aktuális, hanem eslempelt és izléstelen tárgy. — **Dr. Cz. S.,** Bpest. Szerkesztők személyesen fog Onnel a kérdéses ügyen legközelebb tárgyalni.

Felölös szerkesztő: **Berecz Gyula.**

Főmunkatárs: **Bánfi János.**

Nyári meretrend a magyar kir. államvasutakon.

(Érvényes 1902. évi május 1-től kezdve.)

Budapest—T.-Szt.-Márton:	T.-Szt.-Márton—Budapest:
Gyv. i. reggel 7 30, e. d. u. 1 52	i. d. u. 2 04, érk. este 9 15
Szv. i. d. e. 9 35, érk. este 7 57	i. regg. 7 44, érk. este 7 00
Gyv. i. d. u. 3 30, e. este 10 27	i. regg. 5 46, érk. d. u. 12 34
Szv. i. d. u. 5 20, érk. regg. 7 16	i. este 8 52, érk. d. e. 9 45
Vv. i. ejjel 11 10, érk. d. e. 11 53	i. d. u. 4 57, érk. este 2 20
T.-Szt.-Márton—Ruttká:	Ruttká—T.-Szt.-Márton:
Gyv. ind. d. u. 1 52, érk. d. u. 2 00	i. d. u. 2 45, érk. d. u. 2 54
Szv. i. este 7 57, érk. este 8 06	i. regg. 7 30, érk. reg. 7 44
Gyv. i. este 10 27, érk. este 10 35	i. regg. 5 35, érk. reg. 5 46
Szv. i. regg. 7 16, érk. regg. 7 29	i. este 8 35, érk. este 8 52
Vv. i. e. d. e. 11 53, érk. d. u. 12 05	i. d. u. 4 45, érk. d. u. 4 57
Budapest—Zsolna	Zsolna—Budapest:
Gyv. i. reggel 7 20 érk. d. u. 1 33	i. éjjel 3 45, érk. reg. 9 40
Szv. i. d. e. 9 25, érk. este 8 35	i. este 9 25, érk. reg. 6 25
Gyv. i. este 6 15, érk. éjjel 12 13	i. d. u. 3 12, este d. e. 9 45
Szv. i. ejjel 10 40, érk. reg. 8 26	i. regg. 6 25, érk. d. u. 5 55
Zsolna—Pozsony.	
Személyvonat ind. este 9 25, érk. éjjel 3 38.	
Személyvonat ind. reggel 6 25, érk. d. u. 1 23.	
Gyorsvonat ind. d. u. 3 12, érk. este 7 20.	
Személyvonat ind. d. u. 3 38, érk. este 11 30.	
Pozsony—Zsolna.	
Személyvonat ind. reggel 6 00, érk. d. u. 12 50.	
Gyorsvonat ind. reggel 9 19, érk. d. u. 1 33.	
Személyvonat ind. d. u. 1 24, érk. este 8 35.	

A cs. k. szab. Kassa-Oderbergi vasut nyári menetrendje

Kassa—Ruttká:	Ruttká—Kassa:
Szv. i. d. u. 4 20, érk. éjjel 11 20	i. d. u. 4 27, érk. éjjel 11 20
Szv. i. d. u. 12 54, érk. este 8 08	i. este 10 45, érk. reg. 7 15
Gyv. i. regg. 8 00, érk. d. u. 2 10	i. d. u. 2 34, érk. este 8 35
Szv. i. regg. 5 15, e. d. b. 12 07	i. d. e. 9 15, érk. d. u. 3 40
Szv. i. este 8 50, érk. regg. 5 12	i. regg. 4 40, érk. d. e. 11 50
Kralován—Arváralja:	Arváralja—Kralován:
Szv. i. d. e. 11 40, érk. d. u. 1 10	i. d. e. 9 14, érk. d. e. 10 55
Szv. i. este 5 15, érk. este 6 52	i. este 5 25, érk. este 7 10
Szv. i. d. e. 9 56, érk. d. e. 11 36	i. d. u. 3 10, érk. d. u. 4 40

Bartha Miklós: HANGULATOZ

150 oldalra terjedő igen szép kötet pergamentzerrel borítottban 3 frt helyett 65 kr.

Diszes nyelvészeti kötetben 3 frt helyett 1 frt 10 kr. A szerény ezim engélt közzvetkezni, hogy mit tartalmaz az a kötet. Bartha Miklós, a nagyzerült publicista letesz az 6 szíla modoráról és olyan ideálisan kedves alakokat varázsol élénk, hogy fel sem merjük ismerni benne azt az embert, kinek a tolla olyan öles, hogy veszedelme annak, ki felé it.

TWAIN MARK és WARNER K. D.

● AZ ARANYOZOTT KOR. ●

Amerikai regény. Fordította: Mudrony Pal. — 3 kötet ára 3 frt helyett 1 frt 40 kr.

72 oldal terjedeleme.

Twain Mark és Warner K. Dudley nem szornian ajánlólevelekre; egy oltavos, mely az ő tollukat hagyta el és meg van az ítélet.

Az itt felsorolt művek, a megjelölt árákban utánvét mellett vagy az összeg beküldése ellenében lapunk kiadóhivatala utján rendelhetők meg.

Pályázati hirdetés.

A Turócmezei Általános Tanítóegylet választmánya pályázatot hirdet a következő tétel kidolgozására: „Az ifjusági egyletek szervezésének módja, fenntartásuk eszközei és sikeres működésüknek biztosítása a nemzetiségi helyeken.”

A pályázat feltételei:

a) A pályázaton kizárólag egyleti tagok vehetnek részt;

b) a jelíggel ellátott dolgozatok 1903. év márczius hó 1-éig az elnökséghez beküldendők;

c) a dolgozat írójának neve zárt borítékban mellékelendő s a borítékra a dolgozat jellegéje irandó;

d) a pályadíj (50 korona) csakis abszolút értékű munkának adatik ki.

Kelt Zníóváralján, 1902. jul. hó 1-én.

A választmány megbízásából:

Párvy Endre,
egyleti főjegyző.

1355. sz. dk. 1902.

Arverési hirdetményi kivonat

A turóc-szent-mártoni kir. járásbíróseg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a turóc-szentmártoni részvénytakarékpénztárnak Lamos fere Gábor elleni végrehajtási ügyében a beszercebányai kir. törvényszék területkérehez tartozó turóc-szentmártoni kir. járásbíróseg területén Klicsin községben levő:

a) a klicsini 3. sz. tjkében A I. 35—37. sor 202. 3. és 4. hr. sz. a. felvét s B. 19. tétel alatt nyomaszt. Lamos fere Gábor nevére írt ingatlanokra 822 koronában, és

b) a klicsini 160. számú tjkében A I. 30—38 sorszám alatt felvét s B. 1. és 5. tételek szerint ugyan-csak egészben Lamos fere Gábor nevére írt ingatlanokra 493 koronában megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1902. évi július hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Klicsin községben a község házában megtartandó nyilvános árverésen a kiküldési áron alól is el fog akatni.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanág kiküldésárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. Járásbíróseg mint tkvi hatóság.

Turóc-szent-mártonban, 1902. április hó 30-án.

Kolosal kir. albiró.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem mélyen tisztelt rendelőmet, hogy

női divat-varrodámat

a postahivatal átellenében levő

Kucsera-féle házba

helyeztem át.

Turóc-Szt.-Márton, 1902. július 4-én.

Bóhm Albertné.

Baleset elleni biztosításokat

a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöl a

„NEMZETI”

Baleset Biztosító Társaság részére

Moskóczi József

Turóc-Szent-Mártonban.

Kiadótulajdonos: **Özv. Moskóczi Ferenczné**

Jó karban levő 30 lóerejű

vízkerék

eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál „Gácsi posztógyár“ Gács

2 darab

„Turóci Gazd. Takarékpénztári“

részvény eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

A n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom a raktáramon levő, dús választékú, jó és olcsó

szöveteket, gyermek és uri-öltönyöket, kalapokat, esernyöket, ingeket, gallérokat, kézelőket, nyakkendőket stb. stb.

Filo Emánuel, szabómester
Turóc-Szt.-Mártonban.

NYOMTÁTVÁNYOK kifűnő papíron

könyvnyomdájában
Moskóczi Ferenczné
Turóc-Szt.-Mártonban.

olcsó árban

Osztálysorsjegyek

legnagyobb nyeremény

1.000.000 korona

a világ legesélydúsab sorsjátéka

50.000 nyeremény

100.000 sorsjegy, minden második sorsjegy nyer.

Kapható:

Moskóczi Ferenczné

könyvkereskedésében.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony - Pain - Expeller

egy régi kipróbált házi szer, amely már több mint 35 év óta megbízható bedörzsölőél alkalmazhatók köszvényre, csúszl és megbűlésekre.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevérsárláskor dobozokban a „Horgony“ véjegygyől és a „Richter“ cégjegyzősegen fogadjunk el. — 30 Ft, 1k 40 Ft és 2 k. árban a leg több gyógyszerárban kapható.
Főraktár: Török József gyógyszeresznél Budapesten.

Richter F. A. d. társa,
csész. és kir. udvari szállítók
Budapest.

Mindenkinek ajánlható

a most 40. kiadást ért Dr. Müller orvosi tanácsos műve a

bántott ideg- és sexual-rendszerről

valamint annak alapos gyógyításáról.

1 korona 20 fillér beküldése ellenében portmentesen küldi

Curt Röber, Braunschweig.

Egyedül valódi angol

BALZSAM Thierry A. gyógyszerészöl

Közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva

Az ivergek felszerése a kereskedelmi törvények védjegyoltalma alatt áll.

Ezen balzsam bőséges és külsőleg használható. — 1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elhatalmas gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarhust és köpetkiváltást, a fájdalom köhögésnek elejét veszi, sőt még régibb betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Megelőző gyorsan gyógyít gyomorgörést, köhögést és szagatásokat. 5. Jótékony hasbájító és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és meakiondiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájnész, továbbá minden fog- és szájbetegségeknél és megszünteti a felhőfégyést, valamint a szájt és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, nyom mint hűpörénés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrés, ruh, kossz és kintések, megszünteti továbbá a fofájást, zúgást, szagatást, köcszényt, felhőfégyést stb. Tessenék mindig vizsgálni a **zöldpapíra** védjegyet, mint felt látható! Hamisításoktól legjobb óvást egyenesen a gyárlól eredeti kartoncsónál bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postállomásra 12 kiesel, vagy 6 dupla leveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Széküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved? mikor önnek biztos gyógyulása a **legregibb sebeknél** is kitérés van és majdnem mindig elkerülheti a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalom egyhétében pedig elhatalmas. Valódi centifolia kenőcs használhatók, a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mel seményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és eszotokon, sebeknél sócsusz. dagadt lábknál, sőt eszontsnál is; ütöt, szurt, lött, vágott és rónásolt sebeknél; az idegterestek kiválasztásánál, mint ivergek és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle dagaszt, kintővés, karunkulás, új képződmények, valamint ráknál. Kérem megnevelni, kitérésingetnél, hólyagnál, menőstől kúszóselelt lábknál, zgett sebek minden nemet fagyott testrészek, a betegnek tékvástól erőt sebet, a nyakon tanadt dagasztat, vértaganatott, felhajt és a gyermeknek sebesedését stb. Széküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 korona 50 fillér. Szémetlen **elismert bizonyítvány** eredetében megtekinthető. Mindenkit övek hamisítványok vételeitől és kérem vizsgálni, hogy minden tégelyen a cég: **— urangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada** bejegyzte legyen.

E két gyógyszerében felülhatalmas szer, sohasem romlik el, ellenben minél régibb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatákn és segítők, legalább az orvos megérkezézig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorososan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekről csak kefélebb a pénz dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellet teljesen ártatlan, világhírű szeret, melyeknek minden eszűnél találatónak kellene lenni. A hol a font ismertetett végjegyekkel valóban kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és ezímezni:

Thiery (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára. Pregrada
Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bechen: Bradly C. gyógyszerész.

Nyom. a turóc-szentmártoni magyar nyomdában. — Moskóczi F. né.